

Nederlandse Boa Bond maart 2020

Onderdeel van FNV Veiligheid

Fact-Sheet Geweldsmiddelen en Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA).

Kernprobleem.

De politie trekt zich vanwege capaciteitsproblemen en prioritering terug van de straat. En dat zal de komende jaren niet anders worden. De boa's staan daardoor in de frontlinie, maar met een 'lege riem', zonder verdedigingsmiddel. Zoals een een bouwvakker zonder veiligheidshelm. In feite hebben we het over de arbeidsomstandigheden, waar de werkgever verantwoordelijk voor is. Als de Boa besluit te gaan handhaven, moet hij/zij zich bij escalatie kunnen verdedigen. Want voordat de politie komt(ook al is dat in 5 minuten), kun je in 30 seconden volledig afgetuigd zijn.

Handhaver of toezichthouder.

Wij maken onderscheid in de taak toezichthouden en de taak handhaven.

Handhaven: dan worden de Boa en de toezichthouder geacht mensen niet alleen aan te spreken, maar ook te corrigeren, te deëscaleren, te beboeten en of aan te houden. Als de Boa besloten heeft op te treden, is wegrekken geen optie meer. Dan zal elk respect van burgers voor deze Boa, maar ook voor al zijn collega's, tot nul dalen. Een BOA moet kunnen handhaven en als dat escaleert moet hij/zij op zijn minst zichzelf kunnen verdedigen. 80% van de agressie en het geweld ontstaat tenslotte bij beboeten. Steeds vaker besluiten Boa's dan ook niet op te treden, dan wel daar zeer terughoudend mee te zijn, omdat ze niet beschikken over geweldsmiddelen. Maar als zij niet meer handhaven, wie dan nog wel? Dan doet niemand het meer!

Toezichthouden: dan signaleert de Boa vooral en kan hij/zij afstand houden en dan zijn wat ons betreft geen geweldsmiddelen in de uitrusting noodzakelijk.

Nederlandse BoaBond eist:

1. Voor iedere Boa die moet handhaven: uitrusting geweldsmiddelen met een verdedigingsinstructie om zichzelf te kunnen beschermen(handboeien, wapenstok en pepperspray).
2. Voor iedere Boa die moet handhaven zonder of onvoldoende back up van de politie: uitrusting met geweldsmiddelen met dezelfde instructie als de politie(in ieder geval handboeien, wapenstok, pepperspray, afhankelijk van domein ook vuurwapen en diensthond).
 - a. Wapenstok om afstand te creëren met individu of groep.
 - b. Pepperspray om individu rustig cq onder controle te krijgen.
 - c.

Steun van 41 burgemeesters voor pepperspray.

De burgemeester van Amsterdam heeft de minister in mei 2019 een verzoek gedaan om pepperspray toe te kennen aan de Amsterdamse Boa's. De burgemeesters van de 40 grote steden sloten zich daarbij aan en verklaarden in juni 2019 het volgende:

- De burgemeester moet over de toekenning van middelen kunnen besluiten.
- De Boa moet zich kunnen verdedigen.
- Boa's moeten kunnen worden uitgerust met pepperspray.

Afspraken Boabond en minister (16-10-2019)

Na onze acties in 2019 en de steun van de 41 burgemeesters ging ook de minister van justitie in deze richting mee(16-10-2019). Wij hebben met hem en de politietop afgesproken dat er een nieuwe landelijke regeling komt met de volgende hoofdlijnen.

Twee belangrijke uitgangspunten:

1. Het geweldsmonopolie blijft gehandhaafd.
2. Boa's kunnen worden uitgerust met geweldsmiddelen die nodig zijn voor hun taak, met een op de verdediging gerichte instructie om zichzelf te beschermen tegen (dreigend) lichamelijk letsel. Hiermee en hierdoor blijft het geweldsmonopolie dus gehandhaafd.

Dit wordt vastgelegd in een nieuwe landelijke regeling die de komende maanden wordt uitgewerkt. Hierin worden de volgende zaken in ieder geval geregeld:

1. Duidelijker formuleren van rollen en verantwoordelijkheden van boa's in de openbare ruimte;
2. Goede en duurzame afspraken over samenwerking politie en boa's, waaronder de back-up;
3. Duidelijker regelen van de uitrusting en (optionele) bewapening van Boa's, inclusief verduidelijking gebruik, ook ter bescherming tegen dreigend lichamelijk letsel;
4. Zo snel mogelijk starten met pilots, binnen de huidige regelgeving(en beleids- en uitvoeringsagenda), en die de hierin opgenomen maatregelen kunnen ondersteunen.

Huidige regeling Boa's (Beleidsregels BOA)

Hoe is het nu geregeld, en wat is er qua geweldsmiddelen voor Boa's nu mogelijk?

Huidige criteria.

De minister kan op basis van de huidige beleidsregels geweldsmiddelen aan Boa's toekennen. Kort samengevat gelden nu twee belangrijke criteria voor toekenning:

- De Boa moet vakbekwaam zijn,
- De Boa moet vaak, en in toenemende mate te maken hebben met fysiek geweld. En dat moet blijvend zijn, en niet afnemen.
- Of zoals een Boa het verwoordde: Wij moeten dus eerst vaak op ons gezicht geslagen zijn, en dat moet herhaaldelijk en vaker gebeuren en doorgaan. Dan pas kunnen geweldsmiddelen worden toegekend.

Waar nu toegekend?

Door middel van een WOB-verzoek zijn we nagegaan wie geweldsmiddelen voor BOA's heeft gekregen. Veel BOA's beschikken over handboeien(formeel nog een geweldsmiddel). Er zijn slechts 12 gemeenten (openbare ruimte, domein 1) die voor de Boa's op basis van de huidige criteria over de geweldsmiddelen wapenstok en/of pepperspray beschikken. Daar zit Maastricht bij, maar ook bijvoorbeeld Nijkerk, en de Boa's op Schiphol. In deze toekenningen is geen lijn te ontdekken. Het ministerie erkent dat. De minister tekent 'blind' als de politie in de regio positief adviseert. In domein 2 zijn het veelal de recreatieschappen waar Boa's al heel lang over alle geweldsmiddelen(inclusief vuurwapen) beschikken. De politie komt namelijk helemaal niet meer in die gebieden. Actueel is dat Boa's in verschillende van deze gebieden hun geweldsmiddelen moeten inleveren omdat ze weinig gebruikt worden. Wat ons betreft een kwalijke en verkeerde ontwikkeling. De geweldsmiddelen werken (ook) preventief.

Welke middelen.

Onder geweldsmiddelen worden in de huidige beleidsregels verstaan: handboeien, wapenstok, pepperspray, vuurwapen en surveillancehond (gecertificeerde diensthond). Per domein is limitatief bepaald welke middelen kunnen worden toegekend. Dat betekent niet dat alle Boa's in dat domein over die middelen beschikken. Het is eerder uitzondering dan regel.

Cijfers

In Nederland werken ca 23.700 Boa's bij circa 1100 verschillende instanties:

3900 gemeentelijk handhavers
2450 milieu Boa's (groen en grijs)
850 leerplichtambtenaren
4800 openbaar vervoer,
700 sociaal rechercheurs en
ca 10.800 Boa's in de generieke
opsporing

Bevoegdheden geweldsmiddelen volgens
overzicht Dienst Justis

193 vuurwapens
292 pepperspray
780 wapenstok
4329 handboeien

Naar schatting zijn werkelijke cijfers ca.
75 % van de verleende bevoegdheden.

Boa-Domeinen en middelen

Domein 1: openbare ruimte: handboeien, wapenstok, pepperspray

Domein 2: milieu, welzijn en infra: handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of vuurwapen.

Domein 3: onderwijs: handboeien

Domein 4: openbaar vervoer: handboeien en wapenstok

Domein 5: werk, inkomen en zorg: handboeien

Domein 6: generieke opsporing: handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of vuurwapen.

Domein	Functies per domein
Openbare Ruimte	Parkeercontroleur APV-controleur Gemeentelijk opsporings-ambtenaar Controleur openbare ruimte Tunnelwachter Brandweercommandant
Milieu, Welzijn en Infra	Flora- en faunabeheerder Wildbeheerseenheden Milieu opsporingsambtenaar Jachttopziener Onderdelen bouw en woning toezicht Voedsel- en warencontroleur Inspecteur dierenbescherming
Onderwijs	Leerplichtambtenaar
Openbaar Vervoer	Controleur openbaar vervoer Medewerker service en veiligheid
Werk, Inkomen en Zorg	Sociaal rechercheur Inspecteur arbeidsomstandigheden Belastinginspecteur
Generieke Opsporing	Medewerker verkeershandhaving politieboa Teleservicemedewerker Arrestantenverzorger Analist politie Douane ambtenaar Koninklijke marechaussee

Opleiding Boa's

Er bestaat een beeld dat Boa's slecht of niet opgeleid zijn. Dat is onjuist. Hieronder brengen we de verschillen voor de politie en boa's in kaart.

Verschillen in opleiding BOA en Politie.

- Politie-surveillant: 1,5 jaar. (MBO 2 niveau), de helft theorie en de helft praktijk.
 - Wordt na afronding opleiding benoemd voor het leven en
 - Standaard uitgerust met: handboeien, wapenstok en pepperspray. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.

- Politieagent: 3 jaar (MBO 3)
 - Naast fysieke training, theorie- en praktijk gericht op algemene (= alle) handhaving- en opsporingsactiviteiten. In deze drie jaar worden alle wetten behandeld.
 - Voorafgaand aan de opleiding krijgen ze een psychologische test, en daarna volgt de opleiding benoeming voor het leven en
 - standaard uitgerust met alle wapens. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.

- Boa: 2 a 3 jaar (MBO 3)
 - Naast fysieke training, theorie- en praktijk gericht op specifieke(wetten mbt) handhaving- en opsporingsactiviteiten. In deze drie jaar worden de specifieke wetten voor dat domein behandeld.
 - Beëdiging geldt ook voor het leven maar de akte van(opsporings) bevoegdheid is vijf jaar. In die periode van vijf jaar moeten ze vier examens doen om voor verlenging in aanmerking te komen.
 - Boa's krijgen dezelfde training en toetsing voor geweldsmiddelen en geweldsinstructie als agenten.
 - Uitrusting verschilt per gemeente en/of domein. De meeste beschikken over niet meer dan handboeien. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.
 - Verschillende gemeenten, zoals Amsterdam, kennen een aanstellings-test.